

Ese de două ori în septembra: Joi-a și Dumineca; era cându-vă pretinde importanță a materierelor, va fi de trei său de patru ori în septembra.

Pretiul de prenumeratiune.

pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
" dijumetate de anu	4 fl. v. a.
" patrariu	2 fl. v. a.
pentru România și strainatate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
" dijumetate de anu	6 fl. v. a.

Pesta, in 29 iuniu n. 1871.

Lupta contra regimului, lupta ce are de scop realizarea drepturilor unui popor, și care este condusa de barbati devotati binelui poporului, portata forta intrerumpere si cu poteri unite, — trebuie in fine să fie incoronata de succesul dorit. Numai prin o astfelie de lupta ajunsara Cehii si Poleci a face pre ste-pantoriile loru nemti să li recunoscă judeleloru pretensiuni si să liimplinescă acestea ca drepturi naturali ale loru. Dupa ce nemtisiorii nostri austriaci ve-diura că nu mai au in catr'o, se invora in fine a dă man'a cu Cehii si Polonii si a se impacă. Acesta impacare cu Poleci — dupa scirile mai noue, se cuprinde in urmatöriele, puncte: in polonisarea scölelor superioare si a institutiilor tehnice, in sistarea teatrului nemtiescă, in redicarea unui consiliu polécu la tribunalul suprem; la ministeriale de finantie si comerciu să se denumește căte unu consiliarii ministeriului din Poleci si directiunea drumului de feru Lemberg-Stry să se strapuna la Lemberg. — Per-tractarile cu Cehii, prin marele loru anteluptatoriu — Rieger, inca au ajunsu aproape de incheiere.

Ecă unde o scosera Cehii cu oposi-tiunea sistematica si legala, bine organi-sata si sustienuta cu vertuti esemplarrie, fora tradatori! Ecă fructele binecuvantate ale bunei intielegeri, ale luptei solide, candu mediocritatile si imbecilitatiile se supunu *capacitatilor* si sprin-gescu pre acestea in lupta mare! Fericie, de trei ori fericie poporului cu o intieleginta ce se scie intielege intre sine, cu o intielegintia ai carei membri scin să se subordine talentelor, caractelor solidi, si cari 'si suprime chiar parerea individuala si s'apleca conducatorilor devotati causei publice, pentru a ajunge sublimulu scopu alu luptei, pentru a mantuui poporul.

Ne bucurămu candu vedem că Cehii si Polonii prin lupta loru sistematica ajunsara a induplecă pre nemti a li re-cunoscă drepturile loru, dar nu potem să nu ne intristăm pentru noi Romanii. Unde stă cau'a nostra acuma, daca in-tre intielegintii nostri *anteluptatori* nu erau cei mai multi barbati egoisti, cari subordina interesulu publicu intereselui particulariu, unde eram si ce eram noi astadi daca erau toti acei *anteluptatori* fideli natiunei, si conosciintie si loru pro-prie, daca nu aveam tradatori si nu vreau toti a trece de „primulu“ si „celu mai de frunte,“ nerecunoscendu mediocritatea loru facia de cei superiori?!

Adunarea natiunala din Versalia mai de una di se ocupă cu deliberarea petitiunilor indreptate catra ea. Cu-prinsulu unora dintre acestea este celu putieni tragi-comicu. Intr'ună adeca se cere ca Courbet si bitezosulu Rochefort ca propunetori derimarii Colonei Vendôme, să se fusile die la acelu locu. In a alta petitiune se cere o procedere cătu mai aspra facia cu communistii, să se ucida toti foră crutiare, astfelu, ca nimenea să mai aibe voia vr'odata a se rescolă! In-cuirariloru si incarerariloru totu nu s'a pus capetu.

Gambetta a scrisu unui diariu din Bordugalia o epistolă in care dechiară că nu primește candidatură de repre-sentante in adunarea natiunala. Recomenda insa francesiloru ca toti să voteze pentru candidati republicani. Dupa alta scire mai nouă insa să fie primitu candi-datură pentru Parisu. Retragerea acestui jude patrioticu de pre terenulu publicu, nu poate fi de cătu defavorabila pentru

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de-adreptul Redactiune Stationgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea său speditură; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor anticipa.

— DXXII —

Pentru anunțe si alte comunicatii de intereu privat — se respunde căte 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului căte 30 cr. pentru una data se antecipa.

URDIREA

„Asociatiunei internationale“.

Asociatiunea internationala carea in tim-purile din urnia jocă o rolă atât de mare prin fabrici si in batalii dintrou comună Parisului si guvernul de Versalia, s'a urditu dupa descoperirile ce se facu in „Tages Presse“ de vineri-a trecuta — in Londra la anul 1864. In acestu anu, dupa devingerea reșcoalei din Polonia, multi poleci se apasera numai cu vieti la Londra, unde sentisea nevoieitatea unei asociatiuni pentru a se ajutoră reciprocamente. Intre poleci se apasau deja cătiva socialisti, si catra acestia se mai adaușera multi socialisti străini candu să se se înfiinteze societatea, astfelui apoi dedera societatei cu totul alta direptiune, si in locu de o mica si simpla reunirea pentru ajutorare reciproca, se nascu asociatiunea internaționala de acuma pentru a ajutoră pe toti lucratorii din lume in contra tiranisarii capitalistilor.

Regimul românescu vre să introduca o dare speciala de lussu, careia afara de echipage si cai de parade sunt supus obiectele de aur si de argintu, petri scumpe si alte pretiose. Fără buna idee acăstă, căci numai astfelu se va potrrestringe lussulu mare ce demoraliză Francia.

Regimul Romaniei in fine inchis, reservandu incuviintarea Camerei, con-ventiunea de impacare cu siarlatanul de Strüssberg. Societatea comercială din Berlin va luă a supra-si schimbarea obligatiunilor Strüssbergiane in obli-gatiuni de 5%, cari se garantă cu venitul statului si acăstă societate platește, din impoterirea regimului Romaniei, con-ponurile. Cuponulu de pre ianuarie se platesc — intregu. Consortiul strüssbergianu se deobliga a edifică linia de feru Galatiu-Bucuresci-Pitesci, precum si drumul de feru cercualu de la Re-cuci, Berladu si Bucuresci. Se mai deobliga apoi acestu consortiu a statui regimului romanu patru milioane de taleri.

Dilele trecute se desbatu si primi proiectul de lege pentru stingerea deto-rii flotante, „Pressa“ in bucuria ei pentru progresu intru totu si pentru promovarea prosperitatii publice ce promite Cameră presinte, lauda si redica regimul actualu pana la alu sieptele ceriu, ér „Romanul“ plange si se tanguesce pentru că densulu nu astăpta nici unu bine de la acestu regim. Viitorul va areta că cine e mai bunu patriotu si profetu „Pressa“, ce canta ossan'a, seu „Romanul“ ce se tanguesce!

In tiéra Muscalului se lucra cu mare energia intru cultivarea armatei Clironomulu de tronu a inițiatiu cu propriile sale spese o biblioteca, de care să se folosescă oficerii si din care să inveti cătu mai cu temei artă res-batica.

Pre candu in betran'a si bitezos'a Europa numerulu ostasiloru totu se mai inmultiesce, in statele unite americane armată se pune pre prior de pace. Intrég'a armata nu face mai multu de 32.000 de ostasi. Ce contrastu mare in-tre acestu gigante statu republicanu si in-tre statele monarchice, cari tienu cu milioanele de ostasi! Dar numai astfelu, prin reducerea la unu numeru minimalu alu armatei, se poate impacă unu statu de detorii si numai astfelu se potu ferici popórale. In statele monarchice in-sa astadi atentiu regimelor este atintita a supr'a armatelor, ingri-girea loru este a perfectiună acestea cătu mai multu, — coste ce va costă.

Diet'a Croaciei, precum i se scrie lui „P. Ll.“ din Zagrabia, érasi sa amenațu, si inca de la 3 iuliu pana la 20 sept. pentru a dă ocasiune regimentelor provincialisate Körös si St. Georgiu d'a participă la dieta.

Totu acea făia scrie că cătu mai curendu se vor face comunicate oficiose, dupa cari juriulu pentru causele de presa se va introduce si in Ardelu, deloc acma in 1. iuliu.

Guvernarea e centralistica rigurosa

Cum demanda profesorelo Marx, asia cauta să lucre foră siovare totale 2,300.000 de membri; elu e infalibilu cauș unu papa. Nici unui membru nu-i este iertat să profeseze alta parere, de cătu ceea ce i-o impune Asociatiunea. Sunt recuse formali; ultim'a instantia e adunarea generala in Londra, la carea insa raru se intempla să apeleză cineva. Cumca Marx nu procede cu multa crutiare la alegrea medilöcoloru, dovedescă unu casu de curențu, e că unu deputat in Versalia să-a permis a desaproba „petroleadele“ — cum li disă — ale comunei de Parisi, si indata a fostu îgonit cu rusine din Asociatiunea internaționala.

De langa Temistora, in 24 iuniu n.

Dle Redactore! Tota poporatiunea din tiéra, fia ori de ce colore, se opintese din totu poterile să-si elute cătu mai multu terenu, să-si asigure si validate cătu mai multu es-tiștii a natiunala in vieti a publica, in organismul nou municipalu, numai romanii comita-tului timisianu, stau cu manile in sinu, astăpta ca altii se li scotă castaniele din focu, se-i mantue de pericolul perirei. In locu se desvolte cătu mai multa activitate, punendu-se in contielegere fratișca unulu cu altulu, să se con-sulte despre modulu procederei la organizarea nouă a municipiului; in locu să formeze comi-tete natiunale in totu comunele romane, cari se esplice poporului romanu legea referitoria la organizarea nouă, se-lu informeze despre drepturile, ce-i sunt garantate prin lege, — toti cauta cu unu indiferentismu desperatoriu la ma-chinatiunile magiariloru, de cari se folosescă acestea pentru d-a-si asicură viitorul si a ne-dă pre noi romanii cătu mai rapoi.

Legea pentru organizarea municipalor, ce e dreptu, ni-e masteră; dar d-aci nu urmădă, ca să desperămu; ea ni dă dreptul se ni alegem si numai dijumetate din representantii receruti, cea-lalta dijumetate o formă aristocratia de bani — de cari noi romanii n'avemu. — Astfelu fiindu, noi trebue se ne ingrijim de timpuriu, ca celu putieni acea bieta dijumetate se fia compusa din fii adeverati ai poporului nostru, din barbati carora li jace la inima bunastarea, inflorirea, inaintarea intru totu a natiunii loru; căci de altmintre, in daru ne vomu plange si alergă pre la usile „domniloru mari;“ fiindu si d-aci in colo batjocuriti căsi pan' acuma.

Cumca magiarii nu ni voiesc binile, nu ni vor considera drepturile noastre, ni este mar-torul D'dieu si actele loru oficiose; si cumca nici in viitoru, pana sunt la potere, nu ne vor respecta, ni demustrara cu ocazia congrega-tiunei generale conchiamata pre 15 iuniu a. c.

Universitatea comitatensă, compusa inca la an. 1861, vediendu-se in majoritate, alese o comisiune de aproape 100 de membri, dintre cari 4, di patru, sunt romani de nascere, dar nici de cătu crescuti romanesce. Scopul acestei comisiuni este a elabora unu proiectu pentru organizarea municipiului. Éta dar dreptatea magiarului, éta p se u d o-constitutionalismul magiar demascatu in tota golitatea lui!

Spre a pune capetu aragonisti, nedreptati magiarului, se recere conlucrarea in contielegere a tuturor romanilor din comitatul, — ér spre a lucra cu efektu, este de lipsa conchiamarea unei conferinti natiunale in Timisiora.

Sper că intielegintii romani din Timisiora nu vor intrelasă a conchiamă cătu de curendu o conferintă, asiă precum a facutu si intieleginti a din comitatul Aradului.

De óreces timpulu nu-mi ieră a descrie tota decurgerea congregatiunei comitatensă, voiu se amintescu numai atăta, că la acoa congregatiune s'au facutu si unele alegeri de dire-gatori, dar despre acestea alta data.

Industria la Romani.

Noi Romanii n'avemu industria; dovăda seraf'a cea stérpa în carea a amortit totu progresul materialu al poporului nostru pe de o parte, era pe de alta parte avea activa a altora carea ni rapesc din naintea ochilor totu folosulu productelor noastre.

Dicu unii că romauii sunt eminentamente *cjojocari, cultunari, ciuburari, (vasari), croitori, straiiari, olari* etc. deci că este industria destulă la poporul nostru.

Dar sè nu ne mandrim cu acésta productivitate tradiționale și primitiva a poporului nostru; sè nu grabim a pronunciă că poporul nostru, sufletește totu mai multu spre lucru, elu are dejă și industria.

Mare cuventu acest'a, *industria!*

Faca romanulu la munte cercuri si ciubere căte-i place; dar multe laturi de bradi din codrul lui acoperu bulevardele gigante ale oraselor din lume; multe cercuri de feru si arama se punu totu pe acele vase din padurea lui! Are si sepe romanulu la papusioiu pana se va topi de sudori, căci altii facu din frundiele papusioiului artia, si éra altii fuma cigarette fine de papiru. Nici că mai cuteszămu a insiră esemplulu ingrozitoriu despre fabricarea spiritului totu din cucerudiul muncit u sudori crunte de romani!

Da; unu caru de ôle aduce atâta profitu pana ce-lu face si-lu pôrta cu boii pe la tăruri 3—4 septemani? cătă batjocura si respiro eșiste, candu vedem in piciorele unei tie-rane caltuni de catifea si cătă tôte alte minuni? Pré frumosu; cu unu cuventu avemu industria!

Dar sè ne lasămu de critica si sè incempem seriosu.

Ce este dara *industria?*

Industria este a lucră cu succesu si nu a acceptă cu manele in sinu că ce ni va dă Ddieu; industria este a eroi si preface din produse crude, obiecte maestrite si a li dă o valoare si unu pretiu multiplicat; este a lucră intr'unu ramu de maestria, cu sciintia si de steritate; este a-si asigură subsistinția si castigulu. Cine traieste foră socotă despre intrebuintarea timpului seu, foră speculațiune despre valoarea lucrului seu, foră computu proporționalu despre castigulu si cheltuél'a sa; cine afirma că si-a gatau dejă lucrul, — acel'a pururia va fi seracu.

Poporul nostru in generu cam asia o duce, neci mirare dara de amarita-i seracia.

Cu tôte acestea nu va afirma nimenea că romanulu nu e licatoriu; insa munc'a lui de presentu este numai primitiva, deci are sè se continue prin industria, astfelu, ca tôte avea cea colosală ce se stóre de la elu si din tie-role cele avute ale lui, se re'ntorca érasi la elu, adeca sè devina in manele industriilor romani! Dorere insa că la noi ar fi unu mirasmu

si ar dă ansa la o critica dintre cele mai limbute, déca atare familia ceva mai scuturată s-ar dejosi a-si dă vre unu prnneu ceva si scolaritu d. e. de croitoriu; rusine mare a-lu dă de caltunariu, pentru că acestea sunt date numai némtiului lpsit de tôte ingeniositatea a le face, carele servindu nimicu sciutoriului dar superbului romanu, si face comori de la elu.

Dar la ce rogu-ve se nu faca nemtii căle ferate din Romania libera? si pentru ce se nu si aduca ei totu personalulu din Berlinu? candu romanului nu e datu de la Ddieu (?) a lreră si speculă; elu va se fiu său clacasiu său boieriu; aut Caesar aut nihil!

In urm'a acestor'a resume dara una ingri-gire principala a natuinei nôstre, si in specia a fie-carui parinte romanu, adeca: sè atientim cu totii spre industria, spre viitorul natuinei, spre ascurarea si fericirea cea mai plausibila a fiilor nostri!

Aci o data se ingrigesc pariente de fiu; acestu momentu e celu mai greu, adeca a nimeri specia maestriei si loculu unei califi-catiuni mai distinse pentru elu.

Dar recomandarile barbatiloru nostri mai insemnati nu vor lipsi, si éta că neajunsu materialu pentru crescerea pruncilor a incetatu, căci pruncul invétia a lucră si pentru sine si pentru natuinea sa, carea sustine cătă tôte veniture!

Siepetianu.

R e f l e s s i u n i

la reportulu Comitetului centralu pentru serba-re intru memori'a lui Stefanu celu Mare, (publicatu in „Albină“ Nr. 44 din 4 iun. a. c.)

Aflandu-se in citatulu reportu multe ne-essactitati esentiale si apostrofandu-se la mai multe locuri si unele persoane intr'unu modu nu destulu de provocat din partea colegilor mei in fost'a delegatiune si a altoru membrui ai fostului Comit. cent. vinu a face observatiu-nile necesarie la numitul reportu. O cere acésta imperiosu adevărul si importantia causei, precum si conștiintia detorintiei nôstre facia cu On. Publicu, — in fine convictiunea, că precum in tôte lucrurile, asiā mai cu séma in causele culturei si ale progresului natuinei nôstre, unic'a cale ce duce spre bine, este lu-crarea pe calea dreptului si a adevărului, nici de cătu simpatiile si antipatiile personale, nici frasele si arbitragiulu multimei.

Referatulu din cestiune a retacutu multe din cele intemplete, pe cari le vomu retacé si noi pana la timpulu seu, marginindu-ne pentru acuma de a reflectă numai la cele relatate si la cari a datu elu indemnă, si in acésta mar-ginire vomu vorbi dupa fapte si acte.*)

*) Observămu, desi aici la inceputu, dar dupa ce studiamu aceste reflexiuni intregie intregutie, — cumca ni se impare destulu de dovedit că s'au intemplatu unele noregulari-

Mai antaiu la cestiunea amenarii din partea Presidiului.

Serbarea era adoptata si decisa de intré-ga tinerime rom. acad. pe 27 aug. 1870, era generalisata si asteptata de intré-ga natuine. Dovăda pregatirile ce se faceau din tôte partile pentru participare si contribuirile numerose. Spre amenarea a astfelui de festivitate natuinala nu era suficiente autoritatea Presidiului, dupa modest'a nôstra parere; căci Presidiul nici nu avea acestu dreptu, nici macar din partea Comitetului centralu, dupa cum vomu aretă mai la vale, — ci se cerea celu putienu consementimentulu majoritatii tinerimei acad. si a locurilor celor mai insemnate reprezentative ale Publicului romanu. Dia 21 iunie pana in 4 augustu a avutu Presidiul destulu timpu spre a capetă votulu in acestu intielesu, fia si pe calea telegrafica, pentru că caus'a era atât de intetitoriu. Cumca o serbare pregatita de 8 iunie de dile, nu potea dă causa d'a fi privita de o demonstratiune intentioasa, este unu lucru chiaru.

In referatulu amintitul se vorbesce multu despre conflictulu dintre Presidiu si delegatiune, si se imputa multe acesteia fora ca sè se atingă cătă de putienu si puntulu de dreptu alu delegatiunii. Aici este detorint'a nôstra, a chia-rifică caus'a, spre a curmă ori si ce mistificare.

Decisiunea Comitetului centralu din 11 iuliu a. tr. suna:

,Presidiul cu membrii (comitetului), re-masi in Viena (pesto ferii), are droptulu de a lucră mai departe in interesulu serbarii, conformu decisiunilor Comitetului centralu, standu in neurmata corespondintia cu delegatiunea din Putna, in solidaritate si responsabilitate reciproca. Atât Presidiul cătu si delegatiunea sunt responsabili Comitetului centralu“.

Regulamentul ce-lu primi delegatiunea de la Comitetu pe bas'a acestei decisiuni, nu amintesce nimic'a de o subordinare sub Presidiu, ci de efectuarea *independenta* a tuturor lucărîrlor sale cu aprobarea Comitetului centralu, carele cu 10 dile nainte de serbare avea sè se intrunescă in corpore la Putna. Aside-re nu fù alésa delegatiunea si esmisa „de ocamdata“, dupa cum dice reportul, ci pana la intrunirea Comitetului in Putna.

Intr'unu reportu datu publicului intr'o

tati in acésta causa: insa — tare ne temem că prin polemiele continuante, nici o parte, si nici caus'a nu va profită. De aceea am dorit ca — din smintelele comise sè invenitămu a ne feri de asemenei pe viitoru, ér polemiele sè le procurătămu cătu numai se pote. Néa ni-ar fi placutu pré multu, déca ar fi fostu cu potintia ca nici aceste reflexiuni sè nu vré urmă, desigur ele sunt serise cu tôte bun'a cuvintă, precum de asemenea a fostu scrisu si Reportulu Comitetului centralu, la care se reduc; dar — fiindu că nu ne infacișidă naintea publicului in lumin'a in care am dorit noi se stee pururiă ai nostri cei ce se ocupă de interes publice, le publicaramu. Red.

deprinderi suficiente. — Aceste deprinderi ar fi dupa Haester si altii cam umatōriile: Linie *verticale grise* de susu in diosu, *subtiri de diosu in susu*; *orizontale subtiri si grise*; *piedisic subtiri* de la stang'a la drépt'a de diosu in susu, *piedisic grise* de la drépt'a la stang'a de susu in diosu; *incovoiate*: a) *subtiri spre stang'a de diosu in susu, grise* de susu in diosu; b) *subtiri spre drépt'a de diosu in susu, grise* de susu in diosu; c) *incovoiate* in diosu si susu atât de la stang'a spre drépt'a, cătu si de la drépt'a spre stang'a; — in fine combinarea, precum'a celoru incovoiate, asiā si a celoru ôble.

Liniele acestea fundamentale, cari servescu de baza la tôte scierea, credu a fi cele mai apte pentru deprinderea manei. Potendu-le esecută elevii pe acestea bine si cătu se pote de esactu, potu foră temere a incepe apoi cetearea si scierea; acésta din urma, pentru a aduce uniformitate chiar de la prim'a linia, numai pe tactu, ca celu mai eficace medilociu de a acceleră pe elevii cei mai tardii si moderă pe cei mai iuti si neastemperati. (Tactualu pote incepe antaiu cu susu, diosu, — mai tardiu cu unulu, doi!). Tablitile copiiloru sè fia marisiore, intregi, si cătu se pote de o potiva liniate.

Trecendu la parea a II. observămu că ortografi'a nôstra nu e considerata (insa la acésta credu că dlu autoru a fostu necesitatu); copilul capeta despre cuventu o icóna falsa, trebuindu a si-o completă prin u finalu mai tardiu. Aci dara vedem fatalitatea, că unu nea-

causa atât de ponderosa, ar fi fostu cu cale de a se publică, pe langa punctele cele 7 ale jurinului, si decisiunea din 11 iuliu, precum si Regulamentul delegatiunii, si adeca regula-mentul primiu si datu de Comitetu, — căci mai essista prin unu casu de uitare si unu proiectu de regulamentu formulat privatim, (de subsemnatul), in intielesulu unei decisiuni de mai nainte a Comitetului, prin carea i se dă Presidiul tota autoritatea Comitetului centralu si care decisiune fù resturnata prin ea amintita din 11 iuliu, — care proiectu insa din nefericire fù intrebuintat in urma de Presidiu in referatul seu catra tinerime, (12 noemvre), ca actu alu Comitetului si totu astfelui si de juriu, cu tôte ca se recunoscă a-poi in adunare de actu apociru.

Decisiunea din 11 iuliu se facu din nece-sitatea impregiurilor, parte fiindu aduse la capetu de Comitetu tota cestiunile de impor-tanta ale serbarii, parte fiindu că multi din membri au fostu declarati că parasescu Vie-na peste ferii, ér unii aveau sè purcăda foră intardiare ca delegatiune la Putna pentru in-gradirea pregatirilor ultime.

Delegatiunea se alesse in persoanele dom-nilor N. Oncu, P. Pitey, Em. Logothety, J. Volineschi si G. Baleanu, votandu-i se in-sied. din 19 iuliu si solvindu-i se sum'a de 100 fl. pentru spesele necesarie la in-drumarea si punerea la cale a aceloru prescrise de regula-mentu, (cladirea unui porticu festivu, acu-rala unui ospetariu, ingrigirea de locuintele necesarie pentru ospeti si pentru trasuri de transportu; Putna se afla in unu saticelu in si-nulu muntilor, 4³/4 mile de departe de Radauti si 6 mile de la calea ferata.) Cei trei delegati din urma plecara in data spre Buco-vina; — d. Pitey se bolnavi si nu luă parte — si fiindu că regulamentul ordină a se incep activitatea celu putienu cu 30 de dile nainte de serbare, se constituira si incepura lucrările anca nainte de 25 iuliu.

Misiunea ei era fôrte grea, fiindu lipsa mare de lucratori, comunicatiunea fiindu interrup-ta prin ploi si inundări; de alta parte se faceau pretutindeni pregatiri intinse spre parti-cipare la serbare, mai alesu in Bucovina si Moldova, pana si poporul de rondu, incătu se asceptă unu număr de ospeti de aprîpe 10.000. Dar' prin lucrare neobosita si perseverantia impartindu-si sarcină, efectuira membrii delegatiunei in scurtu cele mai frumose resul-tate, (dupa contractu se clădi porticul pentru 1500 persoane in o lungime de 30' si o latime 15', cu pretiu'u de 750 fl. intreprindetoriulu si 100 fl. architectulu; materialul intregu aven-du a trece dupa serbars in posesiunea Comite-tului si se oferă dejă atunci 350 fl.) Din cau-sa a intrerumperei totale a comunicatiunii se potu avisă Presidiul despre starea lucruri-lor abiă in 1. prin aug. telegraficu si in 3 aug. prin epistolă.

FOISIÓRA.

„Antai'a carte de lectura si inve-tiatura“

de

J. POPESCU.

(Finea.)

Luamu mai antaiu partea I. Domnulu au-torul a avutu la disputetiune opisoriul lui A. Haester (unu pedagogu practicu de renume), care si mie mi e cunoscutu de vre-o cătiva ani, si din care si eu mi-am estrasu aceea ce am cugetat a fi bunu si folositoru pentru inles-nirea scierii si cetirii la inceputori. Dlu A. Haester dă in prefaci'a sa a unele indegetatiuni pentru invetiatori, ce nici decum nu se potu trece cu vederea, căci sunt numai resultatulu său efusivu unei pracse indelungate; si tocmai acestea am fi dorit a le consideră mai cu conștiintiositate domnulu autoru in opisoriulu seu, pentru că totu inceputulu e greu, si cu cătu pune copilulu inceputu mai bunu, cu atâta e si progresul mai usioru, éra resultatulu mai fericitn. Ast'a vremu a se intielege numai in cele ce atingu esserçitiale nemedilocitul premergeto-rie mai vertosu scierii, căci ce se atinge despre analis'a propusetiunilor, vorbelor, silabelor si sonurilor, e destulu de pe largu desfasu-rata in opisoriulu din cestiune. De aci dara si caus'a că nu potem eualifică de suficienti li-nile date de autoru pentru deprinderea manei spre a poté mai tardioru formă copiili literile

ou usioratate si essactitate, scopulu principalu al acestoru deprinderi.

D. A. Haester pune mai antaiu ca de-prinderi intuitive: orientarea pe tabla si tabli-tie, cari lasămu sè urmeze dupa densulu, completan-le cu aceea ce ni-am cascigatu si scimu din pracsă si teoria dupa cele mai bune metode moderne. Acestea sunt:

Susu, diosu; la drépt'a, la stang'a; diosu la drépt'a, diosu la stang'a; susu la drépt'a, susu la stang'a; potem adauge: medilociu; medilociu la drépt'a, medilociu la stang'a; susu la medilociu; diosu la medilociu; orizontalu, verticalu, pie-disiu, oblu, strembu, grosu, subtire. Acestea notiuni trebuie neaperat cu copiili sè le cun-o-sca. Totodata cu acestea au sè inceputu si de-prinderile scripturistice. Mai antaiu punctele singurite, apoi in complexu in directine orizon-tala si verticala (cam cătă patru la olalta intr'o grupa), apoi cu ajutoriulu punctelor liniele, insa nici decum numai cu cele propuse de au-torul, pe cari, cum am disu, nu le afli de locu-suficiente si potrivite, pentru că numai ochiul se pote deprinde cu ele si pré putienu man'a; la scrisu insa sunt foră folosu, (la desemnă potu ave ceva insemnatate, insa nu e acesta scopulu principalu), pe candu cele pro-puse de A. Haester sunt atât de foarte ochiul, cătu si pentru deprinderea manei, intielegendu chiar si la desemnă. Pentru a formă literile bine, e absolutu cu nepotintia foră deprinderile acestea, si tocmai acésta e caus'a de nu potem aproba nici desemnarea mehanica a lite-rilor, asiā precum propune autorulu, foră de

deprinderi suficiente. — Aceste deprinderi ar fi dupa Haester si altii cam umatōriile:

Linie *verticale grise* de susu in diosu, *subtiri de diosu in susu*; *orizontale subtiri si grise*; *piedisic subtiri* de la stang'a la drépt'a de diosu in susu, *piedisic grise* de la drépt'a la stang'a de susu in diosu; *incovoiate*: a) *subtiri spre stang'a de diosu in susu, grise* de susu in diosu; b) *subtiri spre drépt'a de diosu in susu, grise* de susu in diosu; c) *incovoiate* in diosu si susu atât de la stang'a spre drépt'a, cătu si de la drépt'a spre stang'a; — in fine combinarea, precum'a celoru incovoiate, asiā si a celoru ôble.

Liniele acestea fundamentale, cari servescu de baza la tôte scierea, credu a fi cele mai apte pentru deprinderea manei. Potendu-le esecută elevii pe acestea bine si cătu se pote de esactu, potu foră temere a incepe apoi cetearea si scierea; acésta din urma, pentru a aduce uniformitate chiar de la prim'a linia, numai pe tactu, ca celu mai eficace medilociu de a acceleră pe elevii cei mai tardii si moderă pe cei mai iuti si neastemperati. (Tactualu pote incepe antaiu cu susu, diosu, — mai tardiu cu unulu, doi!). Tablitile copiiloru sè fia marisiore, intregi, si cătu se pote de o potiva liniate.

Trecendu la parea a II. observămu că ortografi'a nôstra nu e considerata (insa la acésta credu că dlu autoru a fostu necesitatu); copilul capeta despre cuventu o icóna falsa, trebuindu a si-o completă prin u finalu mai tardiu. Aci dara vedem fatalitatea, că unu nea-causa atât de ponderosa, ar fi fostu cu cale de a se publică, pe langa punctele cele 7 ale jurinului, si decisiunea din 11 iuliu, precum si Regulamentul delegatiunii, si adeca regula-mentul primiu si datu de Comitetu, — căci mai essista prin unu casu de uitare si unu proiectu de regulamentu formulat privatim, (de subsemnatul), in intielesulu unei decisiuni de mai nainte a Comitetului, prin carea i se dă Presidiul tota autoritatea Comitetului centralu si care decisiune fù resturnata prin ea amintita din 11 iuliu, — care proiectu insa din nefericire fù intrebuintat in urma de Presidiu in referatul seu catra tinerime, (12 noemvre), ca actu alu Comitetului si totu astfelui si de juriu, cu tôte ca se recunoscă a-poi in adunare de actu apociru.</

Dar' in sinulu Presidiului se discutase cau'a amenarii inca in 21 iuliu, dupa cum aréta actele, si se decise de a se suspende de o camdata lucrările. Acésta otarire presidiala, renoita in 28 iuliu se comunica, delegatiunii abia in 29 iuliu, (sosi in Putna in 3 aug.) cereau-se totu o data si votul in privint'a amenarii definitive a serbării. Atâtu telegraficu cău si prin scrisoare 'si dede delegatiunea votul ei negativ, din motivele arete mai susu, si mai cu séma prevediendu, că prin amenare se va discurgi Publicul si se va discredită cau'a nu numai in ochii uatiunei, dar mai cu séma inaintea strainilor; caci acestia incercă tota medilócele de a paralisa serbarea. Fara ca se astepte votul motivat al delegatiunei, decise Presidiul, (cu 7 voturi presente din 15 ale comitetului,) amenarea definitiva a serbării in 4 aug. comunicandu delegatiunii decisiunea in forma de ordinatiune a „Comitetului centralu“ in 5 aug. in o telegrama ce sosi la Radauti in 9 aug.

Fiindu timpulu inaintat si neafandu delegatiunea cu cale de a mai face sgomotu, protestă in contra acelei decisiuni ilegale, si punându la cale trebile incepute sub impregurăriile cele mai fatale, sistă lucrările sale definitive, cerendu de la Presidiu solvirea speselor facute in cau'a serbării *a conta responsabilitatii ce o va dă la timpulu seu Comitetului centralu, conformu decisiunii din 11 iuliu*. Insa dupa mai multe note schimbate cu Presidiul, carele in tota portă numele oficialu de Comitetul centralu, — remase tréba in suspensu, dechiarandu Presidiul că delegatiunea să-si caute dreptul la adunarea generala a tinerimii Vienese. (Vedi actele.)

Pe la inceputul lui oct. a. tr. delegatiunea sosindu in Viena, rogă Presidiul se conchiamă o siedintia a Comitet, centr. spre a-si dă in fine séma si a se resolvă cau'a forte urgenta, cu interprinditoriu porticiul. Inca la finea lu octobre, cum aréta actele, fù conchiamat Comitetul in siedintia, la care luară parte 11 insi. Dandu delegatiunea referatul seu, specificat in tota menuntisiele, se decise cu majoritate de 5, (membrii activi ai delegatiunii nu votara), la propunerea dlui Aur. Muresianu: ca numai atunci să se solvésca spesele delegatiunii, deca acésta va recunoscere oficialu Presidiulu din ferii cu decisiunile lui de „Comitetului centralu.“ In urmarea acestei procedure, ér nu cum dice reportul din cestiu' si dedera demisiunea din Comitet dd: Logotheti, Volcinschi, Băleanu, Aronovici, Pitey si Cosub, rogandu Presidiul de a convocă cău de curendu adunarea tinerimei, unde 'si vor justifică pasul loru.

In 12 novembre, (ou in 12 septembrie,) fù convocata in fine adunarea generala, carea aléasa unu juriu de 5 insi spre cercetarea acti-

vitării Comitetului, si mai alesu a conflictului din cestiu'. Căteva dile in urma se descoperi si defraudarea faimosă a fondului. Juriul referă in scurtu adunare gener. prop d. Slaviciu, propunendu cele 7 puncte, dupa cum se afla ele publicate de Comitetul actualu in nr. 44 alu „Albinei.“

Spre chiarificarea loru, precum si in privint'a judecatiui juriului, sunt de observat urmatörile:

1. Juriul a cercetatu afacerea fora de a audi si delegatiunea pentru informatiunile necesarie.

2. Nu s'a basatu pe acte, in intielesulu dreptului si alti dreptăti; dovéda referatulu insusi.

3. DD. Băleanu si Logotheti au renunciat la rebonificarea speselor facute, nevoiti fiindu moralininte prin expresiunile referintei de „spese improspite“ etc. si cumca renunciatorii nu au potutu sili adunarea, dupa minte si ratiune, de a primi renunciarea seu nu.

4. Cumca in cursulu desbateriloru despre referatulu juriului nu s'a datu delegatiunei neci libertatea, neci potintia de a-si vindică dreptulu, dictandu-se chiar referintelui ei ceea ce are să spuna si să dea la protocolu. (Vedi protocoile.)

5. Cumca d. Pitey, cum a dechiaratul insusi, in intielesulu decisiunii desu amintite din 12 maiu a. tr., afora de portarea registrului si ingrijirea speselor de corespondintia curintă, nu a avutu parte la manipularea cu banii fondului, ba nici macar control'a, si cumca pe la finea lui iuliu si-a incrediutu si acestu oficiu alu casariatului in man'a Presidiului.

6. Cumca atâtă adunarea tinerimii ce a distribuitu in cau'a defraudării, cău si cele urmatörile ce au decisu in cau'a conflictului amintit, nu au fostu competente dupa regulamentul ce l'a datu tinerimea insasi, (din mai bine de 100 tineri ce se aflau in Viena, n'au luat partea la ele decătu 27—34); dovéda nullificarea cu acestu argumentu prin D. Teclu a decisiunii unei adunări, carea a fostu decisu a se rebonifică delegatului d. Volcinschi (sum'a de 19 fl. 77 cr., si in urm'a carei intemplări se nullificara decisiunile tuturor adunărilor de aproape trei luni, rehabilitandu-se apoi simplu intr'o adunare competitente. (Vedi actele.)

Cău pentru spesele facute de delegatiune, apoi ea n'a spesatu nemicu „bona fide“, ci pe baza regulalementului; membrii si-au priceputu misiunea nu in neactivitate ci in lucru; ei au luate in ochii publicului, carele scie, spesele specificate si pretinse sunt numai o parte din spesele avute in realitate, fiindu că au avutu naintea ochilor pururea modulu adunarii si scopulu fondului serbării, — cari spese neci n'au ajunsu sum'a de 100 fl. votati de Comitetu in sied. din 16 iuliu. (Dupa renunciare au venitul din acea susuta fl. 50 fl. pentru porticiu, 10 fl. technique, —

9 fl. 95 cr. corespondintie, si restul pentru nonumeratele calatorii si ingrijiri in cau'a serbării.)

Cău pentru nuant'a dlui Slaviciu din reportulu Comitetului actualu, privitoru la desdaunarea intreprind. porticiului, mi pare reu că dsa a priceputu cau'a astfelu. Contractul este pentru noi forte favorabilu; intreprinditorul a garantat pentru cladirea solida cu tota avereia sa; a inceputu lucrul, a scosu materialu, a platit multime de lucratori cu o arvuna numai de 50 fl. Amenandu-se serbarea, bietulu teslaru s'a dechiarato gata de a cladi pe in estu anu acelasi porticu, cu aceleasi conditiuni, cerendu numai, dupa o pretinuire de experti a materialului prelucratu si a lucrului, sum'a de 193 fl. 59 cr. care apoi, plus 50 fl. primiti arvuna, se se substraga de la pretiul clădirii de 750 fl. — său nevrrendu Comitetul a reinoi contractul, a-i remuneră spesele, ramenindu materialul in posesiunea Comitetului. Dece se multiamesce acumă cu 70 fl. desdannare in genere, se intielege că materialul ar ramenă lui, — atunci nu este viu'a delegatiunei.

Vinu in fine la cestiu' fatala a banilor din pricina.

Este adeveratu cumca in 12 maiu a. tr. a decisu Comitetul, ca banii, cum vor incurge in scopulu serbării, să se depuna de Presedinte pe numele seu in cass'a de pastrare, ér cătică a se o incredintie unui comerciant roman cu să o tienă in cas'a de fieru. Insa Comitetul actualu face reu candu scusa manipularea rea a banilor cu o dorintă exprimata in 5 maiu a. tr. — deci inainte de 12 maiu — in Comitetu, si cu impregurarea, că in cass'a de pastrare trebuie anuntate sumele mai mari cu 2—3 lune inainte de redicare. Dorintă amintita a fostu numai o dorintă exprimata in Comitetu, nu conclusu său resolutiune, dupa cum au fostu esprimate in Comitetu multe alte dorintă, ca pretotindeni in corpori parlamentarie; — ér cău pentru pre anuntare la cassa de pastrare de aici, spunu chiar statutele acestui institutu: „indata pana la 100 fl.; de la 100—500 fl. cu 8 dile; de la 500—1000 cu 14 dile; de la 1000—2000 cu o luna; de la 2000 in susu cu 3 lune.

Déca d. presedinte a incredintatul bani dlui negotiatoriu J. Muresianu, spre ce nu avea de la Comitetu neci o autorisare formală, atunci este acésta unu negotiu intre dlui presedinte si d. Muresianu, carele nu privesc Comitetul in nemic'a.

Cău despre obligatiunile sub firm'a „Perlea et Muresianu“, ce dice Comitetul actualu in reportulu seu catra Publicu, că le-are, apoi nu au sciutu despre acésta nemica neci Comitetul trecutu, si neci un'a din adunările tinerimoi tenuete in acésta causa. La o interbeliune facuta, in prim'a adunare, in acésta

causa, despre garanti'a cu carea s'a incredintatul cătică a dlui negotiatoriu J. Muresianu, scimus că a respunsu presedintelui numai: „că garanti'a este numai epistol'a adresata lui nainte de disparerea din Viena a numitului domn.“ —

Viena, in 12 iuniu 1871.

In numele delegatiunii si a mai multor membri ai fostului Comitet centralu: Gabrielu Băleanu, st. filos.

ECONOMIA.

Pesta, in 27 iuniu.

Septeman'a trecuta avuramu unu timpu forte schimbaciu, acusi caldura mare, acusi plioa — cu grandina, care nu putiu a stricatu bucatele. De la finea septemanei se in-dreptase timpulu, acuma inşa era avetuile de ploiose cu unu ventu rece, desig campulu ar avea mare lipsa de caldura, caci de altimetre relativ la cvalitate nu vom avea buna recoltă anulu acesta. Secerisulu rapitiei mai in tota partile e gata si cvalitatea, pescm se repórta, să fie forte buna —

Pretiul grăului in strainatate a scadiu covasi, pentru că mai pretotindeni se aréta o recoltă buna; grău s'a vindutu septeman'a trecuta cam la 130,000 de meti, dupa notarile din urma celu de 87 lb. s'a vindutu cu 6 fl. 35—40 cr.

Secar'a s'a cautatu binisoru; s'a vindutu cam la 15.000 meti cu côte 3 fl. 30—40 cr.

Ovesu s'a adusu putiu si deci a fostu forte cautatu; metiul s'a vindutu cu 2 fl. 25—30 cr.

Cucurudiulu a fostu si este forte cautatu, pentru că mai in tota tiér'a acesta stă mai redintre tota bucatele; in prejurulu d'aci nici mai este sperantia d'a avea recoltă de cucurudiu. S'a vindutu metiul cu 3 fl. 50—60 cr.

Fab'a (pasulea) s'a vindutu cu 8 fl. 20—30 cr. de meti.

Clis'a, ca in timpu de veră, a fostu slabu cautata; s'a oferit uaj'a cu 28—29 fl. foră ca să fie cumperatu cineva.

Untur'a de porcă s'a vindutu cu 34 fl. de maja. Preste totu s'a vindutu preste 2000 de maje. —

Seulu s'a vindutu cu 29—30 fl. maj'a.

Prune (uscate, pome) s'a cumperatu in cantitate mare, cam la 5—6000 de maje cu côte 11½ fl. in vasu, in sacu cu 10½ fl. — Trus'a (pecmediu) s'a vindutu preste 50 de maje cu côte 8 fl.

Cér'a s'a cumperatu cu 104—105 fl. maj'a. —

Peile nu s'a pré cautatu; s'a vindutu preste 2000 d'ale de bou si de vaca; peile de calu se cauta, dar nu este multa gatita. Peile de vitiul asemenea se cauta, dar nu se pré capeta; s'a vindutu cu 130—132 de fl. maj'a.

nu am venit la nici o contradicere, ci din contra despartirea silabelor facandu-se oralu, nu strica a o infacișă si prin o linioră in scrisu; cuventul totu se infacișidă in intregitatea sa. Cu acestu modu am fi scapatu si de neconsecinția in principiu, a nu dă copilului o icona falsă despre unu cuventu, venindu nainte si u finalu. Mai tardioru (dupa metodă lui J. Colot, perfectiunata de altii), am fi potutu dă baietului si cuvinte, unde in o silaba vinu si trei sonuri, si numai mai la urma vorbe cu patru si cinci sonuri, ce le vedem in cască=cască, cresc=cresc. Essemple de cetire său essercitiale am dorit să fiu mai numeroșe, pentru a se poté intipari adencu notiunile cunoscute. —

Nr. 31 ilu afiamu de prisosu, si credemui mai potrivitul numai dupa ce am percursu tota sonurile simple ale limbei a infacișă sonurile ca litere mici in ordu alfabeticu, spunendu-le si numirile loru — technice, cari si altfelu trebuie memorise.

Nr. 32 ar avea să urmeze asiā dura numai dupa ce am percursu si literile mari — ca o recapitulare si repetire generala, punendu-le langa cele mici — totu numai succesive cu essemple numeroșe ca si cele mici, — pentru că scimus din esperiintia că acestea vinu mai raru, figur'a loru e mai amplificata, si de aceea se si uita curendu. Nu scimus si nu ni potem explica, cău ar avea să se deprinda elevii cu literile aceste mari — numai curatul mehanic — puse aci de dlui autoru, ca apoi să le pote tie-n in memoria si să incepem cu succesu

essercitiale de la punctul 3. unde mai vinu si alte greutati, cum e u scurtu finalu, i scurtu si altele.

Eu daramu sum de parere că nr. 31, 32, 33 si 34 nu sunt la locul seu, ci ar trebui dupa o logica sanatosă puse in partea III. dupa nr. 12, dupa principiale ce am aratat.

Ce se atinge de testu din aceste părți, am avea de observatu, că pentru invetitorii să se puna pe langa mici indegetatiuni la fie-care sonu din partea a III. si mici regule, cari trebuie să se spuna elevilor. Séu dora acésta se pricepe de sine?

La partea III. Nr. 5, dicerea din urma: „A omori e peccatum“, nu are locu. Copilulu poate că nu scie nici ce va să dica peccatum, noi apoi să-i explicăm si crud'a expresiune a omori! Nr. 6, dicerea finală deca nu e erore de tiparui (Joanu, să se ceteșca Joanu său J-oanu?) Nr. 4, dicerea finală: juramentul strembu, n'are locu. —

Acestea ar fi in scurtu observările mele la aceste trei părți de la inceputu. Aceste părți sunt cele mai delicate si mai grele de esse- cutat, caci nu ne ajuta ortografa, nepotendu face alta ortografa pentru elevi, caci ne-am abate de la principiu. Aci credu că ori si cău ar fi pedagogulu de renumit, totusi cu tota precautiunea de sigură multu putiu se va potigni. Si apoi bietii invetitorii cum vor fi copilasii sei din acestu labirintu, care dă multa spangre de capu chiar celor mai capaci si pretinde de la ei in cordarea tuturor poterilorloru intelectuale si o agerime de minte estraor-

dinaria, pentru ea să pote scote cu succesu pe elevii loru la cetire. O data aceste greutati invinse, credu că invetitorii si domnul deplinu peste copii si lucrul seu, si aterna numai de la cunoștințele sale de a duce cu usoritate pe copii mai departe si a face progresul dorit in tota privintile.

In privint'a adjustării cărtii cu chipuri, ar fi de dorit ca unele icone să fie mai chiare. Asia f. 5. aculu (urechile nu se vedu); f. 7. maculu (flóre și fructu?); f. 9. hamulu; f. 10. nasulu; cortulu inca nu va fi cunoscutu la copiii de cetate si altfelu si pré trivial; f. 13. gardulu — la cetate era nu pré cunoscutu, si pe sate nu in form'a din carte; f. 15. vulturul nu are pene negre, ci suri; f. 55. mōr'a nu se cunosc; f. 61. lun'a se vede, dar stelele?

Ce se atinge de litere, sunt bune si doftul de mari si chiare, harti' a si solidă si frumosă, tipariulu destul de curat.

La literile mari si mici ale lui Henze, deca sunt ale lui, apoi A mare nu e bunu, asemenea I, că nu sunt dupa acelasi principiu. De altmirea eu le cunoșcu totu in asta forma, afora de A si I, inca mai nainte de a esii Henze cu ale sale dupa „Ohlers Lehrbuch der Erziehung und des Unterrichtes“ si s'a practicatu in Resinari de catra noi inca din 1863.

Literile cirilice ar poté fi mai alese si mai mari si essercitiale mai numeroșe (materialul din acestu opu si cu putiu adausu se pote cu usorintia percurge intr'unu anu si de catra ei mai mediocri docenti practici), pentru că haru Domnului, suntemu provediti cu cărti

bisericesci scrise cu aceste litere inca pe diecenii. De aci apoi si neaperat a lipsa de a cesti bine si cu litere de acestea. Ar fi de dorit dura, a se tipari tota rogatiunile si cantarile ce se practisează in clas'a I. Ce se atinge de literile civile, apoi suntemu de acordu cu d. autoru; celu putiu in cartea prima de lectura ne a se uitu de a imbetă pre copii cu atatea feluri de litere si scrieri cu urmari practice atât de fatale. Intr'altele cine ceteșce cu latine si bisericesci, va poté usioru si cu asia numitele literi civile.

De rinderile din computu le aflam de o parte pré usiōre, chiar si pentru incepatori, de alta parte credemui a fi mai consultu, ca atâtarea cu perfect'a metoda logografica analiticu-sintetica să se aplique si in computu cea mai buna. Metodă d. e. a lui Grube, dupa cătă cunoscem, e cea mai buna, recomandabila si potrivita pentru incepatori in tota privintile, si nu i ar stă reu de locu in cartea prima de lectura. Numerulu său cum i dieu o data unulu, dupa mod'a nouă, incepudu de la 1—10 cu fie-care numeru, si chiar peccatum să lipsescă din o carte menita pentru incepatori.

Cum am poté deveni la cărti scolastice bune, vom vorbi de alta data.

Brasovu, 11 aprilie 1871.

Nicol. J. Miheltianu,
parochu si prof. gym. supl.

Cerculariulu

Senatului scolariu alu Consistoriului gr. or. romau din Aradu, emanatu catra toti inspectorii de scole confesiunali, in privint'a participarii invetiatorilor confes. la cursurile de repetitie.

Fiindu acestu senatul scolariu, atat din partea inaltului Ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune publica provocatu, catu si cercutu din partea domnilor inspectori ai scolilor comunali din comitatele Aradu, Cianadu si Temisiu, a indruma pre invetatorii de la scolele nostre confesiunale resaritene romane, din districtul acestui Consistoriu, ca se participeze pe timpul ferierelor mari, adeca in august si septembrie, in restimpu de 6 septembri, — la cursurile de repetitie cari se vor tine in Aradu si Temisiu: nainte de a cere in privint'a acestia oresi-careva instructiuni de la veneratul Sinod eparchialu, carele totu cam pe atunci avea de a se coadunau la siedintele sale anuale, nu s'a aflatu impoternicita a satisface susu citatei provocari respective recercari, cu atat mai putenu, incat

a). pentru ca dispusetiunea de sub intrebare este o ingerintia incompatibila cu autonomia nostra bisericescă, sub a careia scutu se afla si scola nostra; ma acea dispusetiune stă in contrarietaetă chiar si cu dispusetiunile §-lui 11 art. XXXVIII din 1868;

b). Actualii nostri invetatori toti au absolvatu cursurile pedagogice prescrise, si prin urmare nu se pot aplică si la dinsii determinatiunea §. 133, art. XXXVIII din 1868; in fine

c) cursurile aceste de repetitie la noi si pan' acum s'au practisatu cu ocazionea reunii unor conferintelor invetatoresci intr'un mod fōrte practicu, si forta de spese mari si perdere de timp indelungata.

Veneratul Sinod luandu motivele aceste in dreptă consideratiune, in siedint'a IV. sub nro 34 p. 9. a aflatu dara de bine a decide: ca invetatorii de la scolele nostre confesiunale resaritene romane, din intrég'a Eparchia aradana, nici decat s'nu participeze la cursurile de sub intrebare. —

Totusi considerandu acelasi venerat Sinod ca inaltul guvernui a destinat din cass'a statului oresi-careva suma, pentru intretinerea acelora prelegeri de repetitie, precum si pentru remuneratiunea invetatorilor participatori, fora de privire la confesiune ori nationalitate; pe langa aceea, ca domnul inspetor scolaru guvernamentalu din comitatul Temisiului, a cercutu acestu Consistoriu, a-i recomandat barbatii apti dintre invetatori nostri, cari pe langa remuneratiune cuviintioasa, ar avé se tieni prelegerile de repetitie in limb'a romanescă, si prin urmare ca intentiunea inaltului guvernui, in privint'a acestia din urma, ar pot fi fōrte salutaria si avantajioasa pentru promovarea culturei poporului, deca inaltu acelasi pentru Eparchia aradana ar incredintiacestui Consistoriu atat deschiderea si conducerea aceloru cursuri de repetitie, catu si sum'a menita pentru intretinerea acelora, precum si pentru diurnele invetatorilor nostri confesiunali: a decisu mai departe a se face din partea veneratului Sinod eparchialu, o reprezentatiune catra inaltului Ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune publica, in carea se-lu rōge, ca chiar in interesulu promovarii invetimentului poporalu, si spre inlesnirea realizarii scopului prespitiu, se binevoiesca sum'a menita pentru intretinerea cursurilor din Eparchia aradana si remunerarea respectivilor invetatori confesiunali resariteni romani, a o administrat capului Diecesei nostre, ca astfelu insesi Consistoriale nostre din Aradu si Oradea-mare, — se pota deschide, conduce si intretinē asemenea cursuri de repetitie si a provede pre respectivi sei invetatori cu oresi-careva diurne.

Despre ce . . . DTa esti incunoscintiatu, pe langa acea incredintiare, ca si pana va sosi de la inaltul Ministeriu respunsu la acea reprezentatiune, fora tota amenarea se comunică acestu decisu sinodalu cu toti invetatorii confesiunali resariteni romani din inspectoratul... DTale, spre scire si stricta acomodare.

Din siedint'a senatului scolariu tinenta in 7 maiu 1871.

Procopiu Ivacicoviciu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Cerculariulu

Senatului scolariu alu Consistoriului gr. or. romau din Aradu, emanatu catra toti inspectorii de scole confesiunali, in privint'a primirei elevilor in institutulu pedagogicu preparandialu pe anulu 1871/2.

Cu privire la §. 57. din organizarea provisoria a invetimentului nationalu ce s'astavertu in Congresulu nationalu bisericeseu din Sibiuu, in siedint'a XIII din 15. oct. 1870. sub Nr. protoe. 156. — referitoru la primirea elevilor in institutele pedagogice preparandiali: acestu senatul scolariu in siedint'a sa de astazi sub datulu si numerul de facia a otarit, ca — pana la alte dispusetiuni, — numai acei tineri se fia primiti in institutulu pedagogicu preparandialu d'aciei, cari suntu de o constitutiune corporala sanatosa, au tre cutu de 15 ani si sciu din limb'a materna, din aritmetica, geografia si din istoria barenni atat'a, catu se invetia in cele 3 clase inferiore ale scolii reale. —

Pentru esaminarea acestor a din susamintele studie, acestu senatul scolariu a delegat o comisiune esaminatoria con statoria din urmatorii Domni: D. Paulu Vasiciu, Andrei Papp, unul din corpulu profesoralu preparandialu si Georgiu Craciunescu.

Esaminarea se tiene in localitatile Consistoriului d'aciei, in 16. 17. si 18 sept. st. vechiu demanetia de la 9—12 si dupa mediadi de la 3—6 ore. —

Doritorii de a intră in acestu institutu preparandialu voru avea dura de a-si sustine recursele loru adresate acestui senatul scolariu, — seu de a dreptulu Consistoriului aradanu, seu pe calea respectivului protopresviteru ori inspectoru cercualu de scole confesiunale, mai multu pana in 15. sept. st. vechiu, ér la termioulu susamintuitu au de a se infacisia in persona naintea comisiunei esaminatoria, spre a depune esamenul de receptiune. —

Se intielege de sine ca recurrentii, cari voru produce testimoniu cu calculu coresponditoru despre absolvarea celoru 4. classe gimnaziali, seu 3 reali la vre unu institutu publicu: acei a voru fi primiti in institutulu preparandialu si faca de esamenul de receptiune, numai deca suntu de o constitutiune corporala sana tosa, si au trecutu de 15. ani.

Ér ce se atinge de cei ce au absolvatu cursulu I. aceia au deadreptulu a se inscrie la colegiulu profesoralu dupa usulu de par'acum.

Dispusetiunile acestea . . . Domnia Ta vei avea de a le circula prin tota comuna din inspectoratul . . . Domnei-Tale spre scire si acomodare. —

Din siedint'a senatului scolariu tinenta in 27. maiu 1871.

In absint'a si din incredintiarea Présantie Sale Domnului Episcopu diecesanu:

Andrei Papp m. p.
protosincelu.

Varietati.

Societatea de lectura a tinerimii romane studiose in Segedinu va tiené domineca in 2 iuliu n. a. c. o siedintia publica dupa urmatoriul programu: 1. Deschiderea siedintiei prin presedintele societati; 2. „Catra renegati“, poesia de J. Vulcanu, dechiamata de Aurel. Popescu, studinte VI. clasa; 3. „Unu cuventu in memor'a laureatului poetu A. Muresianu“, cedita de P. Popoviciu, studinte VIII. clasa; 4. „Unu scurtu estrasu din literatur'a romana“, rostitu de Eufremiu Juica, studinte VI. cl.; 5. „La Pasci“, poesia de J. Badescu, dechiamata de P. Micu, stud. VI. cl.; 6. „Traianu Imperatulu Romanilor“, schitia istorica, cedita de Erem. Corcanu, stud. VI. cl. 7. Emulare in dechiamatiune intre L. Civigiu, N. Opreanu si V. Jivanu, toti stud. III. clas. (Cea mai buna dechiamatiune va fi premiata.) 8. Inchiderea siedintiei prin presedintele societati. — Siedint'a se va tiené in edificiul gimnasiului din locu si se va incepe la 2½ ore d. m. On. Publicu romanu, mai vatosu celu din apropierea Segedinului, este invitatu cu tota onoreea, ca se participe la acesta siedintia. —

(Balu in favorulu Academiei romane de drepturi.) Societatea de lectura a tinerimii rom. gimnasiale din Aradu, acompaniata de corulu vocalu rom. de acolo, va tiené in 11 iuliu n. a. c. la 3 ore d. p. siedintia publica in padurit'a orasului, era sér'a la 8 ore va da unu balu, a carui venitul curat u menit pentru fondul inftintandu alu Academiei rom. de drepturi. —

Socota si multiamita publica.

Tinerimea romana oradana a arangiatu in 3 fauru n. a. c. unu balu nationalu in favoarea inftintandului institutu romanu de fete tinerime romane studiose mai lipsite din Oradea-mare, — cu care ocazione au incursu urmatorile contribu tori de la urmatorii contribu tori:

Prin rss. dnu canon. din Blasius J. Fekete au incursu 32 fl. de la: Esc. Sa Dlu Metrop. alu Alb.-Juliei, Dr. Joanne Vanciu 20 fl.; Rss. Dni canon. Timoteiu Cipariu 2 fl.; J. Fekete (Negrutiu) 2 fl.; Const. Papfalvi si J. Chirila, côte 1 fl.; J. Pamfilio 2 fl.; Greg. Mihali si Clar. D. Teod. Deacu, vice rect. côte 1 fl.; D. Mih. Tipografu, jude opid. 2 fl.

Prin rss. dnu canon. din Lugosiu Mih. Nagy au incursu 19 fl. de la: Ilustr. Sa Dlu Episcopu alu diecesei Lugosului Joane Olteanu 10 fl.; Rss. Dni canon. Stef. Moldovanu, Mih. Nagy si Andr. Liviu, côte 2 fl.; Petru Ratiu 1 fl.; Mat. Chisiu 2 fl.

Din Beiusiu, prin M. O. D. August. Antal, au incursu 7 fl. de la DD: Teod. Kovári, Teod. Rosiu si J. Popu, côte 2 fl.; Dem. Negreanu 1 fl.

Prin dlu Sam. Bota 6 fl. de la DD: Eug. Molnár, juratu com. 2 fl.; Greg. Borlanu, preotu si Georg. Perényi, preotu, côte 1 fl.; Sam. Bota 2 fl.

De la dlu Ales. Koltó, not. in Lazurele 5 fl.

Din Beelu, prin dlu N. Moysi, protop. au incursu 6 fl. de la DD: Georg. Krezzi, N. Früts si N. Moysi, côte 2 fl.; De la dlu J. D. imbea, not. 3 fl.

Prin dlu Stef. Dalai, par. in Sanislau 11 fl. de la DD: Greg. Talpasiu, preotu 2 fl., Greg. Salagianu, preotu 3 fl.; A. Latinovits, Andr. Hritz si Stef. Dalai, côte 2 fl.

Din Micherecu, prin dlu Ales. Rocsinu, preotu 5 fl. de la DD: J. Santai 3 fl.; Ales. Rocsinu 2 fl.

Prin dlu jude. cerc. din Beiusiu, Teod. Fassie, au incursu 15 fl. de la DD: Ger. Végső, adv. 5 fl.; Greg. Zakariás, adv. 2 fl.; C. Boctiu, adv. 1 fl.; Teod. Fasie 2 fl.; Dem. Popu, not. com. 5 fl.

De la Tum. Varga, preotu in Culecu 3 fl. —

Din Rabagani, prin dlu Vas. Damsia, preotu, 6 fl. de la DD: Elia Moga, preotu 1 fl. Floritia Moga nasc. Damsia 1 fl. Petru Hermanu, not. 1 fl. Flor. Popu, inv. 1 fl. Vas. Damsta 2 fl.

Din Zelahu, prin dlu Dr. J. Nichita, adv. au incursu 28 fl. de la DD: A. Czibenschi, adv. 3 fl. Gavr. Trifu, prof. 2 fl. Andr. Cosma 2 fl. M. Popu 2 fl. G. Popu 2 fl. Dr. J. Nichita 5 fl. J. Popu 2 fl. G. Vaida 2 fl. T. Pap 2 fl. Teod. Ortianu 2 fl. Irod. Labó 2 fl. I. Jarda 2 fl.

De la dlu Franc. Pap, preotu cath. in Seleusiu 2 fl.

De la dlu Sim. Balomiri din Sasu-Sebesiu 2 fl.

De la dlu Stef. Borosiu, adv. in Borodulu-mare 12 fl.

Din Clusiu, prin dlu Ales. Pap, adv. au incursu 10 fl. de la DD: Ales. Pap. 2 fl. P. Nemesiu, secret. minist. 2 fl. Ales. Parvulescu, locuten. 2 fl. Ales. Velle, locuten. 2 fl. Laz. Baldi 2 fl. Nic. Caba 3 fl. Georg. Caba 4 fl. Ign. Ladasiu, not. in Lunca 2 fl. J. Petricu din Brasovu 2 fl. Jos. Baracu din Brasovu 1 fl. J. Burlea 1 fl.

Din Vezendu, prin dlu G. Pap, au incursu 6 fl. de la DD: Vas. Vancu, preotu 2 fl. Nic. Vancu 2 fl. G. Pap 2 fl.

Prin dlu Ales. Erdős 6 fl. de la DD: Jacobu Popu, preotu in Turu 2 fl. P. Dobosi, preotu in Vama 2 fl. Ales. Erdős 2 fl.

De la dlu Vasiliu Popu, adv. in Satu Mare 6 fl.

Prin dlu J. Vicasiu, protop. in Hidigu, au incursu 7 fl. de la DD: Ales. Badescu parochi in Almasia 2 fl. J. H. Pap 2 fl. Sim. Budianu, preotu in Giurtelecu 1 fl. J. Vicasiu 2 fl.

Prin dlu J. Budai din Zarandu ac incursu 16 fl. de la DD: Adolfu Slesz 2 fl. Sava Ferenc 2 fl. Georg. Sida 2 fl. Georg. Varga 2 fl. Vas. Siorbanu 2 fl. Sam. Gramina 2 fl. Teod. Crisanu 2 fl. J. Budai 2 fl.

Prin dlu Sigis. Catoca au incursu 21 fl. de la DD: N. Oroszky, secr. la. direct. de posta 2 fl. Stef. Venteru, not. in Borodu 5 fl. Vas. Cibenzsky, not. in Bratca 2 fl. J. Cacuci, tutoru orf. 2 fl. Lupu Egyed 2 fl. Jos. Halász,

jude com. 2 fl. Sam. Pallady din Borodu 2 fl. Sig. Catoca 4 fl.

Din Pesta de la dlu P. Mihali 10 fl.

Din Viena, prin dlu Dr. Grig. Silasi, vice rect. in sem. stei Barbara, au incursu 16 fl. de la DD: B. G. Popoviciu, comer. 5 fl. C. J. Bratianu, propriet. din Romania 2 fl. Ang. Frundianescu prop. din Romania 5 fl. Georg. Angyal consil. pens. 2 fl. G. Silasi 2 fl.

Din Tileagdu prin dlu Paulu Fassie, jur. comit. 6 fl. de la DD: Fridricu Fejér, jud. proces. 2. fl. Josita Bozintanu poses. in Chisineu 2 fl. Paula Fassie 2 fl.

De la dlu preotu din S.-Andreiu, Gavr. Popdanu 5 fl.

Din Bocia-montana de la dlu Stef. Antonescu, protojude cerc. 2 fl.

Din Morec, prin dlu Teod. Buzilla, preotu, au incursu 9 fl. 50 cr. de la DD: N. Mezei 2 fl. N. Veingärtner 2 fl. N. Bode 2 fl. Paulu Dragă, juras. 1 fl. 50 cr. Teod. Buzilla 2 fl.

Din Pomni, prin dlu August. Pele, preotu, au incursu 21 fl. de la DD: Ilustr. Sa Nic. Ujfalusy, comit. supr. 2 fl. Comtes'a Sarolta Teleky 2 fl. Sim. Stann 2 fl. Il. Amota 2 fl. Petru Nistor 2 fl. Robertu Eötvös, 2 fl. Lud. Rókász 1 fl. Dem. Lauranu, preotu 2 fl. J. Rezei, preotu 2 fl.

Prin dlu Georg. Marchisiu, preotu in Homorodu, 6 fl. de la DD: Dem. Popu, juras. 2 fl. Grig. Henghea 2 fl. G. Marchisiu 2 fl.

Prin dlu Vas. Catoca din Borlesti, 15 fl. de la DD: Avr. Nedeleco, preotu in Bozinta 2 fl.; P. Bura, preotu in Tamaia 2 fl.; Sim. Toma, preotu in Farcasia 2 fl. Dem. Muresianu, preotu in Zazaru 2 fl. J. Milianu, inv. 2 fl. Jos. Hirli 1 fl. Jul. Henyei, padurariu 2 fl. Vasiliu Catoca 2 fl.

Prin dlu Dem. Jorgoviciu, juristu, au incursu din Aradu 26 fl. de la DD: Ilustr. Sa Episcopulu Aradului 5 fl. Em. B. Stanescu 5 fl. J. P. Desseanu 5 fl. Dr. J. Popu, adv. 3 fl. Teod. Serbu 2 fl. Jos. Goldiszu 2 fl. Vas. Palcho 2 fl. Greg. Venteru 2 fl.

Prin dlu Dr. I. Colceriu din Siomcuta mare 10 fl.

Din Oradea-mare au incursu de la: Il. Sa Jos. Pap-Szilágyi, eppulu gr. cath. 30 fl. Il. Sa eppulu rom. cath. Lipovnicky 25 fl. Jos. Romanu, adv. 25 fl. Just. Popiu 15 fl. Mgsc. dnu Des Echerolles Carolu 10 fl. Aut. Venteru 10 fl. N. Vinkler 3 fl. N. Csomak 2 fl. Lad. Cyrfy 3 fl. N. N. 5 fl. Borbola 4 fl. Szabó 5 fl. Nistoru 2 fl. Corbanu 2 fl. Rednicu, protopopu, Cancelari'a inspect. a eppulu rom. cath., Jos. Teleczky, adv., Sim. Sonnenfeld, N. Bercsinsky, Dna de Weitersitz, Mironu Romanu, Jos. Nistoru si Jos. Erdélyi, adv. côte 5 fl.; D. Toth, adv. 2 fl.; J. Sior banu 2 fl.; Laura-nu, secret. 3 fl.; Nic. Zsiga 2 fl.; Petru Erdélyi 5 fl.; Paulu Vela 1 taleru. Sim. Bica prot. 1 # tinorimci lipsite; ér pentru ambele scopuri 4 fl.; J. Rocsu